

18. januar 2019

Udenrigsministeriet
Ligestillingsafdelingen
Att.: Emma Holm

Sendt per e-mail til: lige@um.dk med kopi til emmhol@um.dk

Høring om udkast til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd (forenkling af reglerne om indberetning af ligestillingsredegørelser) - sagsnr. 2018-40637

Generelle bemærkninger

KVINFO har modtaget ovennævnte i høring og fremsender hermed bemærkninger til lovforslaget.

KVINFO har noteret, at baggrunden for lovforslaget har været at imødekomme myndighedernes tilbagemelding om, at den nuværende forpligtelse til at udarbejde ligestillingsredegørelse er administrativt tung, og at relevansen og anvendeligheden af ligestillingsredegørelserne ikke modsvarer det administrative arbejde, som udarbejdelsen af ligestillingsredegørelsen medfører.

KVINFO har endvidere noteret, at man ved udarbejdelsen af lovforslaget har søgt at balancere hensynet til, at redegørelserne skal være et relevant og anvendeligt redskab i myndighedernes ligestillingsarbejde, over for behovet for at følge op på myndighedernes forpligtelse til at arbejde med ligestilling samt ønsket om afbureaukratisering og forenkling.

Selvom KVINFO har forståelse for ønsket om generelt at nedbringe det administrative arbejde i forvaltningen, er vi bekymrede for, at dette gennemføres på bekostningen af kvaliteten af og ambitionerne for offentlige myndigheders ligestillingsarbejde.

KVINFO er generelt af den opfattelse, at ligestillingsredegørelserne udgør et vigtigt redskab i forhold til at fastholde et fokus på vigtigheden af ligestillingsarbejdet hos myndighederne. I bemærkningerne til lovforslaget fremgår det tillige, at ligestillingsredegørelserne bidrager til at skabe opmærksomhed og synlighed omkring ligestillingsarbejdet og at processen med at forberede ligestillingsredegørelserne fremmer, at ligestilling sættes på dagsordenen i institutionerne. Denne funktion bliver med lovforslaget begrænset og dermed svækket.

Lovforslaget vil indebære færre forpligtelser for myndighederne i deres arbejde med ligestilling. Mangel på forpligtelser i ligestillingsarbejdet udgør en væsentlig risiko for en intern nedprioritering af arbejdet i kommunerne, staten, mv., hvilket i sidste ende udgør en svækkelse af det overordnede formål med ligestillingsloven, nemlig ligestilling mellem kvinder og mænd.

Det skal i den forbindelse understreges, at ligestilling er en dansk kerneværdi, som ofte bliver fremhævet af politikerne. Forslaget synes imidlertid at have den konsekvens at ligestilling, ligestillingslovgivningen og indsatsen på området bliver forringet, hvis der ikke på anden måde gøres en indsats for i) at opbygge ligestillingspolitiske kompetencer på ledelsesniveau både politisk og organisatorisk, og ii) for at synliggøre som oprindeligt, hvorledes kommuner/regioner klarer opgaven, så det er muligt at benchmarke og lære af hinanden.

Det er således KVINFO's opfattelse, at lovforslaget risikerer at medvirke til en nedprioritering af ligestillingen. Dette ser KVINFO på med stor bekymring, da udfordringerne med at arbejde på konkret at leve op til ligestillingsloven i forvejen er krævende og forudsætter kompetencer, ressourcer og politisk prioritering.

Specifikke bemærkninger

Foruden ovenstående bemærkninger har KVINFO følgende bemærkninger til lovforslaget:

Lovændringen vil medføre et betydeligt videnstab

Der er en risiko for, at lovændringen vil medføre et betydeligt videnstab på ligestillingsområdet. Ved blandt andet at erstattet kravet om indberetning af ligestillingsredegørelser med formulerede målsætninger og ved at fjerne kravet om at ressortministeren udarbejder en samlet rapport på området, mister vi en vigtig del af den viden, vi har tilgængelig om myndighedernes arbejde med ligestillingsarbejdet. Lovændringen vil medføre, at myndighederne for fremtiden vil skulle redegøre for deres arbejde med ligestilling, og ikke de ligestillingsmæssige resultater. Det bliver dermed sværere at følge udviklingen på ligestillingsområdet i kommuner, stat, mv. Samtidig forringes muligheden for at benchmarke og evaluere indsatsen på området, ligesom muligheden for reelt at vurdere eventuel skævvridning og øvrige uhensigtsmæssigheder på ligestillingsområdet tilsløres.

Af samme årsager finder KVINFO det ikke hensigtsmæssigt at erstatte det nuværende krav om "*en kønsmæssig fordeling af de enkelte stillingskategorier*" til "*en kønsmæssig sammenhæng i ledelse og personaleområdet i øvrigt*". Ved alene at se på to meget overordnede personalegrupper (ledelse og personale i øvrigt), vil det ikke længere være muligt at følge udviklingen i specifikke stillingsgrupper.

Selvom formuleringen af "*ledelse og personalemæssigt i øvrigt*" skal åbne op for, at der skal måles på andre indikatorer end personalesammensætning, fx. deltid, barsel, mv. og selvom KVINFO generelt ser positivt på, at der inddrages andre parametre i ligestillingsarbejdet end talmæssig optælling, så noterer vi, at dette ikke udgør forpligtelser, der er indskrevet i loven, hvorfor det vil være op til myndighederne selv at måle på andre indikatorer end personalesammensætningen. Formuleringen af ændringen sikrer derfor ikke ønsket om der inddrages andre målbare indikatorer i ligestillingsarbejdet, og vigtig viden herom vil derfor fortabes.

Et videnstab som beskrevet vil medføre, at adgangen til relevant fakta og viden omkring køn og ligestilling forringes. Adgangen til denne viden er essentielt i forhold til at sikre kvaliteten af indsatsen på ligestillingsområdet, muligheden for at lave adækvate politiske løsninger og fortsat arbejde kvalitativt med udligningen af kønsskævhed i forvaltningen. Samtidig er denne viden afgørende for, at der i forvaltningen ikke træffes beslutninger, der kan have utilsigtede konsekvenser for enten mænd eller kvinder.

Behov for et kompetenceløft

Når de nuværende ligestillingsredegørelser i dag betragtes som en administrativ byrde, der ikke tilsvarende relevansen og anvendeligheden af ligestillingsredegørelserne, bør man - frem for at nedbringe kravene for, hvordan myndighederne forpligtes til at arbejde med ligestillingsområdet - overveje, om de medarbejdere, der sidder med arbejdsopgaven har de nødvendige redskaber og kompetencer til effektivt og målrettet at arbejde for at fremme kønsligestilling. Det kræver viden og specifikke kompetencer at arbejde med ligestilling.

Der er flere muligheder for at sikre, at arbejdet med ligestilling prioriteres - også i dagligdagen - og at medarbejdere, der arbejder med ligestilling har de nødvendige redskaber. Dette kan blandt andet sikres gennem afholdelse af kurser, gennemførelse af efteruddannelse, sikring af vidensdeling og best practices, mv.

Forøgelse af intervallet for indberetninger

Som en del af ønsket om at lette den administrative byrde, lægger lovforslaget op til, at intervallerne for indberetningen øges fra to til tre år. Dette medvirker ikke nødvendigvis til, at indberetningen føles mindre ressourcetung og som en administrativ byrde. Indberetninger hvert tredje år vil alene have den konsekvens, at myndighederne flyttes længere væk fra ligestillingsarbejdet, når forpligtelser til at arbejde med ligestilling på daglig basis og som en integreret del af forvaltningen, ikke eksisterer. Dermed vil ligestillingsredegørelserne fortsat og muligt i endnu højere grad udgøre en administrativ byrde for de medarbejdere, der skal foretage indberetningen.

KVINFO anbefaler således, at man ikke øger intervallet mellem indberetningerne, men i stedet fokuserer på at integrere ligestillingsarbejdet i dagligdagen, således at indberetningerne bliver mindre ressourcetungt for medarbejderne at arbejde med i forvaltningen, jf. ovenfor vedrørende behovet for et kompetenceløft.

Mainstreamingsforpligtelsen

Danmark er internationalt forpligtet, ifølge CEDAW konventionen ("Konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder") og ifølge EU-traktatens artikel 2 og 3, til *"at indarbejde et ligestillingsaspekt i alle sine politikker og aktiviteter"*. Det er denne forpligtelse, der er afspejlet i ligestillingslovens kapitel 3, hvori det på nuværende tidspunkt fremgår, at ligestilling skal integreres i al offentlig planlægning og forvaltning

Et manglende fokus på opkvalificering af kompetencer, tilgængelighed af nødvendige redskaber og muligheden for at følge udviklingen af ligestillingsarbejdet er medvirkende til, at mainstreamingsforpligtelsen ikke overholdes i praksis. Med den rette kvalitet, effektivitet og professionalisering i ligestillingsarbejdet, vil man i højere grad have mulighed for at foretage den nødvendige mainstreaming.

KVINFO er af den overbevisning, at man ikke fremmer ligestilling ved alene at forsøge at forenkle reglerne. Det er i langt højere grad nødvendigt at prioritere den daglige håndtering af ligestillingsarbejdet, ligesom man i højere grad bør arbejde på at inkludere mainstreamingsforpligtelsen i den daglige forvaltning.

--000--

Med venlig hilsen

Henriette Laursen

Direktør, KVINFO